

DEFINIR I DESCRUIRE

En la redacció de **textos expositius** sobre un tema o una realitat qualsevol cal recórrer a dues operacions que, en conjunt, permeten plasmar una noció completa del que es vol presentar: la definició i la descripció.

- Una **definició** és un enunciat, generalment breu, que explicita amb precisió el **significat essencial** d'allò de què es vol donar una idea exacta.
- Una **descripció** és un conjunt d'enunciats que explica detalladament les **característiques de tot tipus** d'allò que es vol presentar.

MODEL D'ENUNCIAT

Defineix la paraula *ciència*.

PAUTES PER A DEFINIR

- 1** Identificar **conceptes i paraules properes** al significat de *ciència*. Per exemple, *conèixer*, *coneixements*, *saber*, *saviesa*, etc. Si considerem aquestes quatre paraules, veurem que les dues primeres són força aproximades al sentit de la paraula que volem definir, estan d'alguna manera lligades a l'esforç per a entendre i explicar les coses, a l'estudi. En canvi, la tercera i la quarta són més abstractes o poden tenir, en certs contextos, una connotació d'experiència vital. Fixem-nos que, en argumentar sobre la major o menor validesa de certes paraules, n'han aparegut altres que poden ser útils en la definició: *entendre*, *explicar* o *estudi*.
- 2** Analitzar la paraula *ciència* des del **punt de vista gramatical i lèxic**. En aquest cas, *ciència* és un nom abstracte. Aquesta característica ens indica que, a l'hora de redactar la definició, l'encapçalarem per un altre substantiu abstracte i que, per tant, prioritzarem *coneixement* per davant de *conèixer*.
- 3** **Redactar la definició**. Cal evitar la presència en la definició de paraules de la mateixa família que la paraula que estem definint; si això no és possible, caldrà definir la paraula de la família que hem utilitzat. D'altra banda, hi ha diferents maneres de redactar una definició depenent d'on s'hagi d'incloure.

a En un context plenament redactat, farem servir una **estructura oracional** com:

ARTICLE + NOM QUE CAL DEFINIR + VERB SER EN 3A PERSONA
DEL PRESENT D'INDICATIU + ARTICLE + NOM + RESTA DE LA DEFINICIÓ

Exemple: *La maionesa és una salsa...*

b En un **glossari**, farem servir una estructura semblant a les dels diccionaris i les enciclopèdies clàssics:

NOM QUE CAL DEFINIR DESTACAT GRÀFICAMENT + ESPAI O DOS PUNTS +
NOM + RESTA DE LA DEFINICIÓ

Exemple: ***Maionesa:** salsa...*

- 1** Digues a quina classe de paraules pertany una definició que comenci així:

“Acció i efecte de...” • “Relatiu o pertanyent a...”
“De manera...”

- 2** Explica quina utilitat poden tenir els hiperònims a l'hora de redactar definicions. Posa'n exemples.

- 3** Escribeu definicions que comencin amb les expressions següents. Dóna'ls una forma plenament redactada:

Conjunt de... • Sèrie de... • Agrupació de... • Grup de...

- 4** Escribeu una definició de la paraula *ciència* que s'hagi d'incloure en un glossari.

Solucions

- 1 Noms / Adjectius / Adverbis.
- 2 Poden ser la paraula que encapçali la definició.
Per exemple, *armari* pot ser definit com a *moble...*;
o *cotxe* com a *vehicle...*
- 3 Resposta model:
 - Un arxipèlag és un conjunt d'illes.
 - Una trilogia és una sèrie de tres novel·les.
 - Un esbart és una agrupació de dansaires.
 - Un ramat és un grup d'animals.
- 4 Resposta model:
Ciència: Conjunt de coneixements sobre una matèria,
ordenats i fruit d'un estudi sistemàtic.